

اثر موضعی زرده تخم مرغ بر ترمیم زخم سوختگی در موش صحرایی

چکیده

زمینه و هدف: سوختگی یکی از علل عمده مرگ و میر در دنیا می باشد و امروزه تحقیقات زیادی در زمینه کشف داروهای مؤثر بر سوختگی در حال انجام است. زرده تخم مرغ حاوی انواع چربی های اشباع و غیر اشباع و کلسترول ، فسفوپروتئین های وتیلین ، ویتلسین و ویتین است و حاوی مقدار زیادی ویتامین A و E ، فولات و آهن و سلنیوم است. این مطالعه به منظور تعیین اثر موضعی زرده تخم مرغ بر ترمیم زخم سوختگی در موش صحرایی انجام شد. روش بررسی: در این مطالعه تجربی ۴۸ سر موش صحرایی ماده به ۳ گروه ۱۶ تایی، گروه شاهد، گروه سولفادیازین نقره و گروه زرده تخم مرغ تقسیم شدند. پس از بیهوشی عمومی با کتامین و زایلازین (داخل صفاتی) ، مساحت معینی از پوست پشت حیوان با سکه ۵۰ ریالی داغ سوزانده شد و سوختگی های مشابه درجه ۲ در همه حیوانات ایجاد شد. گروه شاهد هیچ گونه درمانی دریافت نکرد. ولی در دو گروه سولفادیازین نقره و زرده تخم مرغ ، سطح زخم روزانه یک مرتبه توسط ماده مورد نظر پوشانیده شد. در انتهای هر هفته ، از هر گروه ۴۰ موش به صورت تصادفی انتخاب شده و با اتر کشته شدند و نمونه برداری از محل سوختگی انجام شد. نمونه ها پس از مقطع گیری و رنگ آمیزی با روش همانوکسیلین و انوزین ، مورد مطالعه قرار گرفتند.

یافته ها: پس از چهار هفته، میزان بهبود سوختگی از نظر بافت شناسی در گروه سولفادیازین نقره بهتر از دو گروه دیگر بود و در گروه زرده تخم مرغ هم بهتر از گروه شاهد بود. ولی در طول تمام هفته ها در سطح زخم گروه زرده تخم مرغ التهاب ، ادم و خونریزی کمتری نسبت به سایر گروه ها داشتند و در ضمن درصد بهبودی زخم در این گروه بهتر و بیشتر از سایر گروه ها بود.

نتیجه گیری: با توجه به اثرات درمانی فوق العاده این ترکیبات در ترمیم زخم سوختگی و با توجه به ارزان بودن و در دسترس بودن و سادگی استفاده از زرده تخم مرغ ، ما این پماد را به عنوان یک پماد مؤثر در ترمیم زخم سوختگی پیشنهاد می کنیم.

کلید واژه ها: ترمیم - زخم سوختگی - زرده تخم مرغ - سولفادیازین نقره

دکتر غلامرضا حسن زاده

دانشیار گروه علوم تشریحی دانشگاه علوم پزشکی تهران

ابوالفضل نوری

دانشجوی پزشکی

محمد حاجی آبادی

دانشجوی پزشکی

کیوان سلطان

دانشجوی پزشکی

امیر جوادی

عضو هیأت علمی گروه پزشکی اجتماعی

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

نویسنده مسئول: دکتر غلامرضا حسن زاده

پست الکترونیکی: hassanzadeh@tums.ac.ir

نشانی: تهران ، دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی ، گروه علوم تشریحی

تلفن: ۰۲۱ - ۸۸۹۵۳۰۰۸

نمابر: ۶۶۴۱۹۰۷۲

وصول مقاله: ۸۴/۱/۲۷

اصلاح نهایی: ۸۴/۱۰/۴

پذیرش مقاله: ۸۴/۱۱/۱۷

مقدمه

سوختگی یکی از علل عمده مرگ و میر در دنیا می باشد و شیوع آن در کشورهای در حال توسعه چندین برابر کشورهای توسعه یافته است (۱ و ۲).

از زمان های دور تهیه مرهمی برای تخفیف آلام و تسریع بهبودی زخم سوختگی مورد توجه اهل طب بوده است و براین اساس مواد مختلفی مثل عسل ، روغن ماهی ، صبر زرد، سیب زمینی و ... برای درمان زخم سوختگی استفاده شده است (۳ و ۴).

علی رغم اثرات درمانی دلخواه داروهای صنعتی ، به دلیل عوارض جانبی ناخواسته آنها ، روز به روز از گرایش مردم به استفاده از این داروها کاسته شده و در عوض گرایش آنها به مصرف داروهای با منشأ طبیعی افزایش یافته است (۵).

تخم مرغ یکی از غذاهای بسیار مفید و مقوی می باشد و به خصوص در دوران رشد و نمو اطفال توصیه می شود به مقدار کافی مصرف شود (۶).

۲۲۷ گرم زرده تخم مرغ حاوی ۵۲ گرم چربی ، ۲۱۷۷

میلی گرم کلسترول ، ۱۵۲ میلی گرم سدیم ، ۲۵ گرم کربوهیدرات و ۳۱ گرم پروتئین است و از نظر خوراکی قادر است ۶۰ درصد ویتامین A مورد نیاز بدن ، ۲۸ درصد کلسیم و ۴۰ درصد آهن مورد نیاز بدن یک فرد بالغ را روزانه تأمین کند (۷).

زرده تخم مرغ حاوی انواع اسیدهای چرب اشباع و غیر اشباع امگا-۳ ، امگا-۶ و امگا-۹ است و حاوی انواع اسیدهای آمینه ضروری و غیر ضروری مثل آرژنین ، لیزین ، گلیسین و انواع عناصر معدنی مثل سلنیوم ، روی ، آهن ، مس و انواع ویتامین ها مثل A ، E ، D ، D و فولات می باشد (۷). به این ترتیب چون زرده تخم مرغ منبع خوبی از فولات ، پانتوتیک اسید ، فسفر و سلنیوم است و به مقدار کافی آهن در آن وجود دارد ، غذایی مقوی محسوب می شود. ولی امروزه با توجه به آشکار شدن این که حاوی مقدار زیادی از انواع اسیدهای چرب و چربی های اشباع است و همچنین مقدار خیلی زیادی کلسترول دارد از ارزش غذایی آن کاسته شده و محبوبیت سابق را ندارد (۶).